

**PROGRAM DZIAŁANIA INSTYTUCJI KULTURY,
tj. MUZEUM ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ
NA LATA 2020–2025**

I. Misja Muzeum Ziemi Chełmińskiej

Nadrzędna idea istnienia instytucji, sformułowana i odwołująca się do dorobku MZCh i działalności wynikającej z jej statutu a także uwzględniająca rolę, jaką pełni lub powinna pełnić ta instytucja, jako samorządowa instytucja kultury

„R A T U S Z – KULTURALNE SERCE CHEŁMNA”

Podstawowym celem działalności muzeum jest wypełnianie misji, rozumianej jako najlepsze wykonywanie zadań z zakresu wskazanego w ustawie o muzeach, ustawie o samorządzie gminnym, ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, ustawie o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych, wewnętrznych zarządzeniach i regulaminach oraz statucie MZCh, w sposób profesjonalny i sprawny, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Fundamentem misji Muzeum Ziemi Chełmińskiej jako tętniącego życiem, kulturotwórczego organizmu w strukturze Chełmna jest działalność dla dobra wyższego, która przejawia się w realizacji działań na możliwie wielu polach. MZCh w swojej wieloletniej historii nie tylko stoi na straży umacniania tożsamości narodowej oraz upamiętniania dziejów ziemi chełmińskiej, ale również – co podkreśla wyjątkowy charakter instytucji – od 1983 roku prowadzi swoją działalność w unikalnej siedzibie – renesansowym ratuszu. Jako jeden z najbardziej reprezentacyjnych budynków Chełmna, stojący w samym centrum miejskiego rynku, Ratusz to idealne miejsce, by wykorzystać je do realizacji działań na przecięciu nauki, kultury i turystyki. Misja Ratusza, podobnie jak serce w organizmie człowieka, powinna być nieodłącznym elementem strategii rozwoju miasta, dającym mieszkańcowi możliwość poznania swojej historii i perspektywę na wspólnie kreowaną przyszłość. Ratusz to energia miasta tętniąca w żyłach Chełmna. Tylko właściwe tempo bijącego serca pozwoli na wypracowanie najlepszej wizji wspólnego rozwoju.

II. Wizja Muzeum Ziemi Chełmińskiej

Obraz instytucji kultury – jej sytuacja, wizerunek, pozycja – w określonym punkcie w przyszłości (za okres 5 lat, okres zależny od długości powołania dyrektora)

„RENESANSOWY RATUSZ – NOWOCZESNE CENTRUM STAREGO MIASTA”

Współczesne instytucje kultury, jeśli chcą działać skutecznie, nie powinny być traktowane jako skostniałe, oderwane od rzeczywistości byty, ale jako nowoczesne, konkurencyjne, rozwijające się i profesjonalnie zarządzane organizacje, które służą interesowi publicznemu. Proponowany model zakłada wyznaczenie głównych punktów rozwoju instytucji, które pozwolą przyjąć długofalową perspektywę zmian obejmujących zarządzanie działaniami kulturalnymi w mieście. Należy pamiętać, że możliwość zbudowania w Chełmnie dobrze prosperującego organizmu kulturalnego leży w gestii osób, które tę kulturę tworzą i zarządzają jej dobrami. Wizja to uczynienie z placówki MZCh „Nowoczesnego Centrum Starego Miasta” za sprawą wypracowania w ciągu kilku lat czterech głównych stref działalności Ratusza:

- Muzeum Ziemi Chełmińskiej,
- Informacji Turystycznej,
- Centrum Kultury STARE MIASTO,
- Chełmińskiej Galerii Sztuki.

Pierwsza z nich – Muzeum Ziemi Chełmińskiej – z jednej strony opiera się na dotychczasowym, ujętym w statucie profilu działalności tej instytucji, a z drugiej zakłada idące wraz z duchem czasu sukcesywne unowocześnianie struktur muzeum. To bowiem idealne miejsce do realizacji celów naukowo-badawczych i edukacyjnych, które zaakcentują historyczny profil Chełmna. Połączenie wieloletniego doświadczenia pracowników z zawodowej grupy muzealników z nowymi możliwościami technologicznymi stworzy z muzeum unikatowe miejsce na mapie regionu i województwa. Dorobek muzeum powinien być dostępny dla szerokiego grona odbiorców i prezentowany w sposób przystępny i zrozumiały na bardzo szeroką skalę zarówno w świecie realnym, jak i wirtualnym.

W przypadku drugiej – Informacji Turystycznej – należy wziąć pod uwagę cele statutu MZCh dotyczące działań na rzecz rozwoju turystycznego miasta Chełmna i poszerzyć jej działalność o nowe formy obcowania z turystą odwiedzającym „Miasto na 9 Wzgórzach”. Ta sfera wymaga także zmodernizowania dotychczasowego profilu jej działania, do czego ma przyczynić się odnowienie jej siedziby, dystrybuowanie nowych materiałów kolportażowych oraz sprzedaż artykułów promocyjnych i wydawnictw zachęcających do zabrania kawałka Chełmna ze sobą do domu. Nie można jednak zapominać, że nowoczesna informacja turystyczna to nie tylko

pokazanie historycznego bogactwa miasta i regionu, nie tylko zdolność sprawnego i ciekawego oprowadzenia turysty po mieście oraz zaopatrzenie go w dobry przewodnik czy mapę, ale także wypromowanie wytworów mieszkańców Chełmna (np. produktu lokalnego czy twórczości artystycznej).

Trzecia – Centrum Kultury STARE MIASTO – to pierwszy z dwóch nowych profili pojawiający się w strukturach omawianej instytucji kultury. Działania kulturotwórcze to jedno z podstawowych zadań prężnie działającego centrum miasta. To właśnie Ratusz ma być odpowiedzialny za najważniejsze wydarzenia kulturalne realizowane na terenie Starego Miasta, organizowane zarówno przez niego samodzielnie, jak i przy współpracy z innymi podmiotami kultury działającymi w mieście. Centrum Kultury STARE MIASTO ma czerpać z tego, co najlepsze w kulturze, inspirując się światowymi trendami w sztuce i serwując tę sztukę odbiorcom w Chełmnie. Prezentowanie wysokiej i ambitnej sztuki uzupełni ofertę kulturalną dostępną w mieście, realizowaną przez inne ośrodki kultury.

Czwarta – Chełmińska Galeria Sztuki – to drugi nowy profil funkcjonowania omawianej instytucji kultury, choć po części bazujący na dotychczasowych zadaniach MZCh związanych z działalnością wystawienniczą. Projekt zakłada podjęcie próby realizacji zadań, za które zwyczajowo odpowiada miejska galeria sztuki. Z uwagi na doświadczenie MZCh w tym obszarze założenia Chełmińskiej Galerii Sztuki oscylują wokół kreowania nowych możliwości wystawienniczych i form prezentacji twórczości artystów związanych z Chełmnem, a także szukania miejsca, które mogłoby na stałe przyjąć rolę galerii. To w sposób naturalny otwiera perspektywy związane z edukacją na temat tej formy sztuki i propagowaniem jej. ChGS to sposób na wykreowanie miejsca promującego tożsamość regionalną, ściśle związaną z miastem i ziemią chełmińską.

III Analiza SWOT

(Wskazanie mocnych i słabych stron działalności Muzeum Ziemi Chełmińskiej. Charakterystyka szans i zagrożeń.)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>1) siedziba MZCh w najbardziej rozpoznawalnym budynku w mieście (Ratusz sercem Starego Miasta)</p> <p>2) silna tożsamość regionalna MZCh jako głównego przedstawiciela ziemi chełmińskiej (wysoka wrażliwość kulturowa)</p> <p>3) wieloletnie doświadczenie pracowników MZCh w prowadzeniu działalności naukowo-badawczej (dotychczasowe publikacje)</p> <p>4) wyjątkowy charakter/profil MZCh (jedyna tego typu instytucja kultury w regionie)</p> <p>5) duży potencjał kulturotwórczy MZCh (szerokie możliwości działalności twórczej)</p>	<p>1) brak innowacyjności MZCh w działaniach promocyjnych (np. w przestrzeni wirtualnej)</p> <p>2) zbyt mała otwartość MZCh na nowe zjawiska w kulturze, turystyce i edukacji (np. mało kreatywny sposób przedstawiania i organizacji działalności wystawienniczej)</p> <p>3) brak długoletniej wizji rozwoju MZCh (np. brak całościowej strategii miasta w obszarze kultury)</p> <p>4) zbyt małe wykorzystanie możliwości samofinansowania MZCh (np. środków zewnętrznych lub własnego zarobkowania)</p> <p>5) Ratusz jako siedziba MZCh wymaga o wiele większego wkładu finansowego (np. kosztowne remonty elewacji i pomieszczeń, brak ułatwień dla osób niepełnosprawnych)</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1) możliwość budowy dorobku MZCh na kanwie historycznego znaczenia Chełmna na mapie Polski (np. UNESCO)</p> <p>2) wzrost świadomości kulturalnej nabywców towarów i usług z obszaru działalności MZCh (np. większa liczba odbiorców kultury)</p> <p>3) rosnące znaczenie turystyki kulturalnej (np. większa liczba turystów odwiedzających Chełmno)</p> <p>4) przyjazna przestrzeń miejska (np. rewitalizacja nowych budynków należących do miasta na potrzeby MZCh)</p> <p>5) wyższy poziom dofinansowania MZCh (np. nowe projekty dzięki dodatkowym środkom)</p>	<p>1) zmniejszenie znaczenia MZCh w mieście (np. potrzeby kulturalne spadają w hierarchii potrzeb człowieka)</p> <p>2) mniejsza liczba odbiorców działań MZCh (np. ubożenie społeczeństwa)</p> <p>3) niesprzyjające warunki dla rozwoju MZCh (np. powolny rozwój miasta, pandemia itp.)</p> <p>4) wzrost kosztów produkcji i realizacji przedsięwzięć MZCh (np. droższe usługi, transport itp.)</p> <p>5) wyczerpanie się środków zewnętrznych (np. brak programów unijnych, niechęć sponsorów/mecenasów kultury)</p>

IV. Cele

W tej części należy określić cele długoterminowe i krótkoterminowe oraz konkretne działania służące realizacji tych celów.

1. Cele długoterminowe, planowane działania do ich realizacji oraz wskaźniki (na 5 lat)
Cele powinny być wyznaczone w oparciu o zadania statutowe MZCh i być dla niego prorozwojowe. Powinny one dotyczyć zdiagnozowania obszarów działań MZCh. Wśród celów długoterminowych powinny być wyznaczone cele w obszarach: działalności programowej (z uwzględnieniem jakości i innowacyjności działań), marki i wizerunku MZCh.

1. ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY MZCh JAKO NOWOCZESNEGO CENTRUM NAUKI, TURYSTYKI I KULTURY (DYNAMIZACJA SEKTORA KREATYWNEGO).
2. WZMACNIANIE POZYCJI INSTYTUCJI JAKO KULTUROTWÓRCZEGO CENTRUM ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ W OBRĘBIE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO (DYNAMIZACJA SEKTORA TWÓRCZEGO).
3. WZROST STOPNIA FINANSOWANIA POZWALAJĄCY ZBUDOWAĆ SYSTEM WDRAŻANIA POLITYKI INNOWACYJNOŚCI DZIAŁAŃ (DYNAMIZACJA SEKTORA ZARZĄDZANIA).

2. Cele krótkoterminowe, planowane działania do ich realizacji oraz wskaźniki na najbliższy rok.

Cele krótkoterminowe powinny uwzględniać cele długoterminowe oraz szczegółowy program działania MZCh za dany rok.)

1. DZIAŁANIA DOTYCZĄCE ROZWOJU IDENTYFIKACJI I SPOSOBU DZIAŁALNOŚCI PROMOCYJNO-MARKETINGOWEJ INSTYTUCJI KULTURY I REALIZOWANYCH PRZEZ NIĄ FUNKCJI (wskaźnik: nowa identyfikacja instytucji kultury).
2. OPRACOWANIE PLANU ROZWOJU DOTYCHCZASOWYCH I KREOWANIA NOWYCH MOŻLIWOŚCI ODPOWIEDZI NA ZJAWISKA POJAWIAJĄCE SIĘ W OBSZARZE NAUKI, KULTURY I TURYSTYKI (wskaźnik: nowe realizacje z zakresu działań naukowo-badawczych, kulturotwórczych oraz turystycznych).
3. POSZUKIWANIE NOWYCH SPOSOBÓW ZAROBKOWANIA I ZEWNĘTRZNEGO FINANSOWANIA INSTYTUCJI KULTURY (wskaźnik: nowe programy zewnętrznego finansowania instytucji kultury).

3. Działania zmierzające do realizacji celów.

W tej części należy wskazać konkretnych działań służących realizacji zamierzonych celów.

1.1. AKTUALIZACJA STATUTU INSTYTUCJI KULTURY (PRZYSTOSOWANIE ZAPISÓW DOTYCZĄCYCH INSTYTUCJI DO AKTUALNEJ MISJI, CELÓW I ZADAŃ).

1.2. STWORZENIE NOWEJ IDENTYFIKACJI INSTYTUCJI KULTURY (ODŚWIEŻENIE INSTYTUCJI POD WZGLĘDEM WIZERUNKOWYM).

1.3. *INTERNET MARKETING* INSTYTUCJI KULTURY (PRZYSTOSOWANIE INSTYTUCJI DO NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ W SFERZE WIRTUALNEJ).

2.1. PROJEKT NOWYCH ZADAŃ NAUKOWO-BADAWCZYCH (PRZYGOTOWANIE MATERIAŁÓW DO REALIZACJI NOWYCH PUBLIKACJI NAUKOWYCH NA TEMAT CHEŁMNA I ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ).

2.2. PROGRAMOWANIE DZIAŁAŃ Z ZAKRESU WYDARZEŃ KULTURALNYCH (PRZYGOTOWANIE KALENDARZA I REALIZACJA POSZCZEGÓLNYCH FORM ARTYSTYCZNYCH).

2.3. ZAPLANOWANIE STWORZENIA NOWYCH FORM I MATERIAŁÓW PROMOCJI TURYSTKI (PRZYGOTOWANIE PROPOZYCJI NOWYCH GADŻETÓW REKLAMOWYCH I SPOSOBU ICH DYSTRYBUCJI).

3.1. OCENA PROJEKTU BUDŻETU NA ROK 2021 I KWALIFIKACJA ŚRODKÓW (PRZYGOTOWANIE WEWNĘTRZNEJ ANALIZY NAJBLIŻSZEGO BUDŻETU INSTYTUCJI).

3.2. ROZPOZNANIE POTRZEB I WYKREOWANIE WIZJI ROZWOJU INSTYTUCJI (PRZYGOTOWANIE WEWNĘTRZNEJ ANALIZY DOTYCZĄCEJ WZMOCNIENIA POZYCJI INSTYTUCJI NA TERENIE MIASTA I REGIONU).

3.3. UDZIAŁ W PROGRAMACH WSPIERAJĄCYCH INSTYTUCJĘ W REALIZOWANYCH PRZEZ NIĄ ZADANIACH (PRZYGOTOWANIE WEWNĘTRZNEGO PLANU KOORDYNACJI PROGRAMÓW UNIJNYCH I RZĄDOWYCH).

V. Gospodarka finansowa i pozyskiwanie środków

W tej części należy wskazać źródła finansowania działalności Muzeum Ziemi Chełmińskiej.

Samorządowa instytucja kultury posiada kilka mechanizmów finansowania swojej działalności. Należą do nich: dotacja podmiotowa z JST, dotacje celowe, wpływy z działalności gospodarczej instytucji kultury, dotacje i granty ze środków UE oraz programów krajowych, wsparcie sponsorów czy mecenasów kultury.

Powyższe łączy się z koniecznością nieustannego poszukiwania nowych źródeł finansowania działalności instytucji kultury dla podnoszenia jakości świadczonych usług. Jedną z takich możliwości są środki zewnętrzne z szeroko pojętych dofinansowań unijnych. Dlatego stała współpraca z trenerami zajmującymi się profesjonalnym pisaniem projektów miękkich/twardych wydaje się racjonalnym rozwiązaniem. Trudno dziś określić, jak bardzo w przyszłości rozbudowana będzie lista programów poświęconych szeroko pojmowanej kulturze, ale biorąc pod uwagę dotychczasową tendencję, można sądzić, że także w następnych latach na realizację tych zadań będą przeznaczane niemałe środki. Potencjalne źródła środków zewnętrznych to m.in.: coroczne nowe programy ministra w ramach działalności Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Centrum Kultury, polskie programy w długoletnich perspektywach finansowania, np.: Kreatywna Europa, Instytut Adama Mickiewicza, Aktywni Obywatele Fundusz Regionalny, Goethe Institut, a także zagraniczne programy, np.: ProHelvetia, EU Japan Fest, Japan Foundation. Z uwagi na fakt, że nie wszystkie programy tworzone są dla jednostek podległych samorządowi, należy ukierunkować się na współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz specjalistą do współpracy z NGO w Urzędzie Miasta. Środki pozyskane przez NGO, ale niemożliwe do zdobycia przez samorządową instytucję kultury (ze względu na regulamin danego konkursu), będą mogły być wykorzystane do osiągnięcia różnych wspólnych celów. Jeszcze inną drogą wsparcia kulturalnej subwencji samorządowej powinno być poszukiwanie partnerstwa prywatnego – mecenatu nad działaniami kulturalnymi – w zakresie zarówno edukacji, jak i działań impresaryjnych. Zbudowanie poczucia współodpowiedzialności za jakość kultury w mieście pociąga za sobą pozytywne zachowania prospołeczne, a także wpływa na dalsze losy Chełmna.

Adam Helweg

